

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

การเพิ่มรายได้วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

จากการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลผลิตเกษตรปลอดภัย

ชนะศึก นิษานนท์¹ ยุทธยา อยู่เย็น² จิราพร รอดพ่วง³ สุชาดา คุ่มสุด⁴ ณปกร เจี้ยวแห้ง⁵

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต^{1,2,3,5}

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต⁴

E-mail: suchada_koo@dusit.ac.th⁴

Received 22 May 2022

Revised 11 Nov 2022

Accepted 30 Nov 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มรายได้วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ในการพัฒนาองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป้าหมาย จำนวน 11 แห่ง จาก 5 อำเภอ ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดย (1) การรับสมัครและคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมโครงการ (2) การพัฒนาองค์ความรู้เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ (3) การพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ และ (4) การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ผลการศึกษา พบว่าเกิดผลิตภัณฑ์แปรรูปด้านอาหาร และเครื่องสำอาง ที่สามารถเพิ่มรายได้วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 10 ผลิตภัณฑ์ โดยสามารถประมาณรายได้เพิ่มจากผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ประมาณ 531,600 บาทต่อปี ซึ่งสามารถเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ประมาณ 1,703.85 บาทต่อคนต่อปี

คำสำคัญ : เพิ่มรายได้วิสาหกิจชุมชน, ผลิตภัณฑ์แปรรูป, จังหวัดสุพรรณบุรี

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๕

Volume 16 Number 2 (July-December) 2022

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

The Increasing of Community Enterprises's Income in Suphanburi Province from Safe Agricultural Processing Product

Chanasuek Nichanon¹ Yutthaya Yuyen² Jiraporn Rodpuang³

Suchada Koomsalud⁴ Napaporn Chiawheng⁵

Research and Development Institute, Suan Dusit University^{1,2,3,5}

Faculty of Management Science, Suan Dusit University⁴

E-mail: suchada_koo@dusit.ac.th⁴

Abstract

This research focused on increasing community enterprises' income in Suphanburi Province by applying action research to develop knowledge and technology transfer in the production and marketing of safe agricultural products in 11 community enterprise groups from 5 districts in Suphanburi Province. The processes were (1) recruited and selected community enterprises to join the project (2) developed processed product from safe agricultural processing corresponded to local context (3) created online marketing channel and (4) monitored and evaluated the outcome. The results of the study showed that 10 products of safe agricultural processing product both food products and cosmetic products have been created to increase the income of community enterprises of Suphanburi Province, which can estimate additional income from such products approximately 531,600 Baht per year, and will be able to increase income for the group members participating in the project approximately 1,703.85 Baht per person per year.

Keywords: Increasing community enterprises' income, Processing product, Suphanburi Province

บทนำ

จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดในเขตภาคกลางของประเทศไทย ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำสุพรรณบุรี ที่มีพื้นที่โดยประมาณ 5,358 ตารางกิโลเมตร มีประชากร 846,334 คน พื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเหมาะสมในการทำเกษตรกรรมใน 4 ประเภทหลัก ได้แก่ การทำนาข้าว การเพาะปลูกพืชไร่ การเพาะปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้ผลต่าง ๆ และการปลูก

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๕

Volume 16 Number 2 (July-December) 2022

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

หมูลีเลี้ยงสัตว์สำหรับปศุสัตว์ (Suphanburi Provincial Office, 2021) มีครัวเรือนเกษตรกรทั้งสิ้น 71,150 ครัวเรือน (Agriculture and Cooperatives Database and Information Working Group for Suphanburi, 2020) ข้อมูลรายงานภาวะเศรษฐกิจการคลัง จังหวัดสุพรรณบุรี ระบุว่าในปี 2563 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) มีจำนวนทั้งสิ้น 91,602 ล้านบาท และในจำนวนนี้ จัดอยู่ในส่วนของภาคเกษตรกรรม มากที่สุดถึง 27,551 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.08 ที่เหลือจะเป็นนอกภาคเกษตรกรรม เช่น การค้าขาย อุตสาหกรรม การศึกษา กิจกรรมทางการเงิน เป็นต้น มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ 107,228 บาท (Strategic and Information Work Group for Provincial Development. Suphan Buri Provincial Office, 2021)

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสุพรรณบุรี ใช้ทำนาข้าว มีแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง อยู่ทั่วไป แม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่านจากเหนือสุดถึงใต้สุด ได้แก่ แม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำสุพรรณบุรี ในฤดูน้ำหลากจะมีน้ำท่วมขังในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอบางปลาม้า และอำเภอสองพี่น้อง พื้นที่ทางตอนเหนือ และตะวันตกของจังหวัดมีสภาพเป็นภูเขาและที่ราบสูง โดยเฉพาะในเขตพื้นที่อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอด่านช้าง รวมทั้งในบางพื้นที่ของอำเภอดอนเจดีย์ และอำเภอหนองหญ้าไซ ซึ่งพื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดสุพรรณบุรี มีความเหมาะสมในการทำเกษตรกรรมใน 4 ประเภทหลัก ได้แก่ การทำนาข้าว การเพาะปลูกพืชไร่ การเพาะปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้ผลต่าง ๆ และการปลูกหมูลีเลี้ยงสัตว์สำหรับปศุสัตว์ ในด้านผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด ประกอบด้วย ข้าว แห้ว มะม่วง เกษตรอินทรีย์และสมุนไพร กุ้งก้ามกราม และปลา สลิด โคนือ แปะ แกะ และพืชเลี้ยงสัตว์ (Suphanburi Provincial Office, 2021)

ในด้านกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่าจังหวัดสุพรรณบุรีมีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า จำนวน 791 กลุ่มกระจายอยู่ในทุกอำเภอ (Community Enterprise Promotion Division, 2020) เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มหรือประเภทการผลิตสินค้า เห็นได้ว่าวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มการผลิตสินค้าทางการเกษตรจากพืช จำนวน 165 กลุ่ม (ร้อยละ 20.86) รองลงมา คือ กลุ่มการแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร จำนวน 136 กลุ่ม (ร้อยละ 17.19) (Community Enterprise Promotion Division, 2020) ข้อมูลส่วนนี้สะท้อนให้เห็นว่า จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพด้านวิสาหกิจชุมชนที่เอื้อส่งเสริมและพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้านการเกษตรและอาหารปลอดภัยของจังหวัด ซึ่งหากมีการส่งเสริมและพัฒนาให้มีผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐาน มีช่องทางการตลาดที่สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ จะสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ และสามารถสร้างผลกระทบทั้งในระดับชุมชนและจังหวัด ก่อให้เกิดการยกระดับรายได้และสามารถกระจายผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรีได้ รวมถึงวิสาหกิจชุมชนประสานกับเศรษฐกิจชุมชนต่อการพัฒนาสร้างความเข้มแข็งในการแข่งขันของชุมชนได้ (Kaewkhankrai, 2017)

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม) ๒๕๖๕

Volume 16 Number 2 (July-December) 2022

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

ในขณะเดียวกัน เป้าหมายของแผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2561-2565 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2564) ระบุว่า สุพรรณบุรีจะต้องเป็น “เมืองเกษตรกรรมยั่งยืน เศรษฐกิจเข้มแข็ง คุณภาพชีวิตสังคมมีสุข” ดังนั้น ในประเด็นการพัฒนาที่ 1 จึงมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน เพื่อการแข่งขันทางการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์ในการพัฒนา 2 ประการ ได้แก่ ผลผลิตทางการเกษตรในจังหวัดยกระดับสู่มาตรฐานอาหารปลอดภัย (Food Safety) และผลิตภัณฑการเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมยกระดับรายได้ให้กับเกษตรกร ซึ่งเมื่อพิจารณายุทธศาสตร์ด้านการเกษตรของจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ในประเด็นการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยการพัฒนาผลิตภัณฑการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่า ยกระดับรายได้ให้แก่เกษตรกร และเป็นสิ่งที่พึงพอใจของผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง

จากความสำคัญและสถานการณ์สินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งเป้าประสงค์ของจังหวัดสุพรรณบุรีในการพัฒนาผลิตภัณฑการเกษตรสู่มาตรฐานอาหารปลอดภัย (Food Safety) และยกระดับรายได้ให้กับเกษตรกร ดังกล่าวข้างต้น มหาวิทยาลัยสวนดุสิตในฐานะของมหาวิทยาลัยที่มีพื้นที่ตั้งของวิทยาเขตอยู่ ณ ท้องที่ตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จึงได้ดำเนิน โครงการวิจัยเพื่อเพิ่มรายได้วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีจากการแปรรูปผลิตภัณฑจากผลผลิตเกษตรปลอดภัย จากองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัย เพื่อยกระดับรายได้และกระจายผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่เกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ตามเป้าประสงค์ของจังหวัดในการเป็น “เมืองเกษตรกรรมยั่งยืน เศรษฐกิจเข้มแข็ง คุณภาพชีวิตสังคมมีสุข” ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย/ Methodology

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ในการพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป้าหมาย จำนวน 11 แห่ง จาก 5 อำเภอ ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอสามชูก อำเภอสองพี่น้อง อำเภอบางปลาม้า และอำเภออู่ทอง โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากจำนวน

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๕

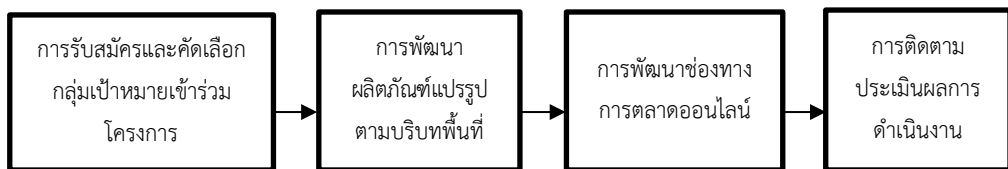
Volume 16 Number 2 (July-December) 2022

ครัวเรือนเกษตรกรในพื้นที่ พื้นที่การเพาะปลูก และรายได้ครัวเรือน และทำการคัดเลือกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัยของจังหวัด โดยเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1. เป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีความต้องการในการนำความรู้จากการถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าวไปขยายผล เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์จำหน่ายต่อไปในอนาคต
2. เป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในการนำความรู้จากการถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าวไปขยายผลเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์จำหน่ายต่อไปในอนาคต ทั้งในด้านการจัดการวัตถุดิบ แรงงานและศักยภาพในการผลิต รวมถึงการมีความสามารถในการจัดการการตลาด
3. เป็นวิสาหกิจชุมชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการตลอดระยะเวลาโครงการ

ดำเนินการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เนื่องจากการดำเนินการวิจัยมุ่งเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมตลอดระยะเวลาดำเนินงานโครงการ ซึ่งจะทำให้วิสาหกิจชุมชนมีทักษะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริหารจัดการการตลาดกับผลิตภัณฑ์อื่นๆของกลุ่ม และขยายผลกระบวนการดำเนินงานไปยังกลุ่มเครือข่าย หรือพื้นที่ใกล้เคียงได้ ซึ่งกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จะให้วิสาหกิจชุมชนมีส่วนร่วมตั้งแต่การหากลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม โดยคำถึงถึงผู้ที่เผชิญปัญหาโดยตรงและมีความสนใจที่จะแก้ปัญหาอย่างจริงจัง ร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์จากความต้องการของคนในชุมชน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตลอดการดำเนินงาน ซึ่งในการดำเนินงานได้มีวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย การรับสมัครและคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมโครงการ การพัฒนาองค์ความรู้เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ การพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ และการติดตามประเมินผลการทำงาน

ภาพที่ 1 กรอบการดำเนินงาน

ผลการวิจัย

การเพิ่มรายได้วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลผลิตเกษตรปลอดภัย ดำเนินการรวบรวมองค์ความรู้ สามารถสรุปได้ดังนี้

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

ขั้นตอนที่ 1 รับสมัครและคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมโครงการ โดยทำการรับสมัครและคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ โดยมีขั้นตอนในการประสานงานทางโทรศัพท์ และสื่อ Social Media และได้มีการคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนร่วมโครงการ โดยคำนึงถึงปัจจัย ดังนี้ (1) เป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีความต้องการในการนำความรู้จากการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปขยายผลเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์จำหน่ายต่อไปในอนาคต (2) เป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในการนำความรู้จากการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปขยายผลเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์จำหน่ายต่อไปในอนาคต ทั้งในด้านการจัดการวัตถุดิบ แรงงานและศักยภาพในการผลิต รวมถึงการมีความสามารถในการจัดการการตลาด และ (3) เป็นวิสาหกิจชุมชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการตลอดระยะเวลาโครงการ ภายหลังจากการคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนร่วมโครงการ สามารถสรุปรายชื่อวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ โดยเน้นการกระจายพื้นที่ต้นแบบในการถ่ายทอดเทคโนโลยีใน 5 อำเภอในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอสามชูก อำเภอสองพี่น้อง อำเภอบางปลาม้า จำนวน 11 วิสาหกิจชุมชน ซึ่งในแต่ละแห่งจะมีผู้เข้าร่วมโครงการประมาณ 20-30 คน รวมทั้งสิ้นประมาณ 312 คน ได้แก่ (1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคกครามพัฒนา (2) กลุ่มเกษตรเมืองเหนือ บางปลาม้า อ.บางปลาม้า (3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลสระแก้ว อ.เมืองสุพรรณบุรี (4) กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกร หมู่ที่ 3 ตำบลพิหารแดง อ.อู่ทอง (5) กลุ่มเกษตรปลอดสารโคกโคเฒ่า ต.โคกโคเฒ่า อ.เมืองสุพรรณบุรี (6) กลุ่มโรงสีชุมชน ต.โคกโคเฒ่า อ.เมืองสุพรรณบุรี (7) กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว อ.สามชุก (8) กลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านวังกุ่มพัฒนา อ.เมืองสุพรรณบุรี (9) วิสาหกิจชุมชนแอลย์สิบสาม อ.อู่ทอง และ (10) วิสาหกิจชุมชนสวนกล้วยอู่ทอง อ.อู่ทอง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปตามบริบทพื้นที่ โดยเริ่มจากการจัดการองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่มีอยู่ให้พร้อมใช้ และสอดคล้องกับบริบทของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยใช้องค์ความรู้จากโครงการวิจัย “โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาอาหารและเครื่องสำอางจากสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อต่อยอดเชิงพาณิชย์ ตามมาตรฐาน GMP” ซึ่งได้พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารและเครื่องสำอางที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GMP จำนวน 100 ผลิตภัณฑ์ และได้ดำเนินการคัดเลือกผลิตภัณฑ์เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยแบ่งประเภทนวัตกรรมที่ได้คัดเลือกเบื้องต้น ออกเป็น 5 ประเภท ซึ่งสามารถเลือกจำนวนผลิตภัณฑ์ในแต่ละประเภทข้างต้น ได้ประเภทละ 3-4 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ (1) ผลิตภัณฑ์แกงและซอส (2) ผลิตภัณฑ์น้ำพริก (3) ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม (4) ผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหาร และ (5) ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง โดยองค์ความรู้ ที่ใช้ได้แก่

1) องค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำพริกสำเร็จรูป และผลิตภัณฑ์แกงและซอสสำเร็จรูป โดยใช้เทคโนโลยีการบรรจุในภาชนะบรรจุปิดสนิทแบบถุง pouch ผ่านกระบวนการฆ่าเชื้อด้วยระบบสเตอริไลซ์ (Sterilization)

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม) ๒๕๖๕

Volume 16 Number 2 (July-December) 2022

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

2) องค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องต้ม โดยใช้เทคโนโลยีการทำให้เดือด (Boiling) ร่วมกับการสเตอริไลซ์ (Sterilization)

3) องค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป เช่น ข้าวเกรียบ ผงโรยข้าว โดยใช้เทคโนโลยีการทอดแบบสุญญากาศ จากนั้นใช้กระบวนการบรรจุแบบออตมไนโตรเจนแทนที่อากาศ เพื่อลดการเหม็นหืน

4) องค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โลชั่น ใช้องค์ความรู้จากงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวรับเครื่องสำอางป้องกันแสงแดดและเครื่องสำอางปรับสีผิวจากสารออกฤทธิ์เชิงหน้าที่ (Boohuad, Rungruang, Rattanathavorn, Linitda, & Youdee, 2020) แปรรูปสารสกัดเข้มข้นโดยวิธีการทำแห้งแบบพ่นฝอย นำมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์โลชั่นน้ำหอมบำรุงผิวที่มีส่วนผสมของสารสกัดเข้มข้นที่เนื้อโลชั่นไม่มีสีเหลืองติดผิว และโลชั่นมีความคงตัวของสีที่ดี และสารสกัดจากว่านหางจระเข้ (Arunkumar & Muthuselvam, 2009; Mulik & Phale, 2009)

5) องค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เจลแอลกอฮอล์ ในการเตรียมสารสกัดน้ำมันมะเขือเทศผงโดยวิธีการทำแห้งแบบแช่เยือกแข็ง การเลือกใช้สารก่อกเจลแอลกอฮอล์ที่ให้คุณสมบัติบำรุงผิว และมีส่วนผสมของสารสกัดทองพันชั่งที่มีฤทธิ์ยับยั้งเชื้อแบคทีเรียบนผิว จากงานวิจัยเรื่องการศึกษาฤทธิ์สารสกัดทองพันชั่งและบัวบกในการต้านเชื้อแบคทีเรียเพื่อพัฒนาสบู่ (Panichakul, et al., 2017)

โดยภายหลังจากการคัดเลือกผลิตภัณฑ์แล้วได้มีการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของวิสาหกิจชุมชน โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับตัวแทนวิสาหกิจชุมชนแต่ละแห่ง คัดเลือกจากความต้องการของพื้นที่และสอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายในลักษณะของวิสาหกิจชุมชน พื้นที่เห็นว่านวัตกรรมจะสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มในตลาดได้ ซึ่งมีรายละเอียดของนวัตกรรมในการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องดื่ม และเครื่องสำอาง จากผลผลิตเกษตรปลอดภัยที่สอดคล้องกับวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ

ภาพที่ 2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่วิสาหกิจชุมชนใช้กระบวนการในการสร้างการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ทรัพยากรสำคัญในการผลิต การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการผลิต และร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์จากความต้องการของคนในชุมชน ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นจะมาจากผลผลิตทางการเกษตรหลักของวิสาหกิจชุมชน รวมถึงผลผลิตที่ตกเกรด ผลผลิตที่มีขนาดไม่ตามมาตรฐาน รวมถึงของเหลือใช้จากการผลิตเป็นวัตถุดิบ

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

ตารางที่ 1 วิสาหกิจชุมชนที่สอดคล้องกับนวัตกรรมที่ถ่ายทอดเทคโนโลยี

วิสาหกิจชุมชน	ผลผลิต/ ผลิตภัณฑ์/ ความเชี่ยวชาญเดิม	ผลิตภัณฑ์แปรรูป	ผลิตภัณฑ์
วิสาหกิจชุมชนโคกคราม พัฒนา อ.บางปลาม้า	ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พื้นบ้าน	น้ำพริกปลาช่อน	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกร เมืองเหนือบางปลาม้า อ.บางปลาม้า	ผักและผลไม้เกษตร ปลอดภัย	น้ำพริกปลาช่อน	
วิสาหกิจชุมชนตำบล สระแก้ว อ.เมืองสุพรรณบุรี	ผลิตภัณฑ์น้ำพริก	น้ำพริกปลาสด	
กลุ่มสร้างสรรค์ปันสุข อ.สองพี่น้อง	ผักและผลไม้เกษตร ปลอดภัย	น้ำยาปลาช่อน	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ เกษตรกร หมู่ที่ 3 ตำบลพิหารแดง อ.อุทุมพร	ผักและผลไม้เกษตร ปลอดภัย	ซอสผัดไทย	
กลุ่มเกษตรปลอดสาร โคกโคเฒ่า อ.เมืองสุพรรณบุรี	ผักและผลไม้เกษตร ปลอดภัย	น้ำว่านหางจระเข้ ไบเตย	

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๕

Volume 16 Number 2 (July-December) 2022

วิสาหกิจชุมชน	ผลผลิต/ ผลิตภัณฑ์/ ความเชี่ยวชาญเดิม	ผลิตภัณฑ์แปรรูป	ผลิตภัณฑ์
กลุ่มโรงสีชุมชน ต.โคกโคเตมา อ.เมืองสุพรรณบุรี	ผักและผลไม้เกษตร ปลอดภัย	พื้ชผลไม้สมุนไพร	
กลุ่มเกษตรกร ผู้เลี้ยงกุ้งขาว อ.สามชุก	กุ้งขาว	ผงโรยข้าวรสกุ้งผัด พริกขิง	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ บ้านวังกุ่มพัฒนา อ.เมืองสุพรรณบุรี	ข้าวเกรียบเห็ด	ข้าวเกรียบสมุนไพร	
วิสาหกิจชุมชน แอลยี่สิบสาม อ.อุทุมพร	ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง เช่น แชมพู สบู่	โลชั่นบำรุงผิวเข้มข้น และว่านหางจระเข้	
วิสาหกิจชุมชน สวนกล้วยอยู่ทอง อ.อุทุมพร	มะเขือเทศเชอร์รี่	แอลกอฮอล์เจล มะเขือเทศเชอร์รี่ ทองพันชั่ง และ ว่านหางจระเข้	

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ Website และ Facebook เพื่อเป็นการสร้างความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ของวิสาหกิจชุมชนผ่านการดูแลของมหาวิทยาลัย โดยมีรายละเอียดดังนี้ (1) Website เพื่อใช้เป็นตลาดแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรปลอดภัยในพื้นที่ ในลักษณะของ Website ที่มีช่องทางการตลาดในลักษณะของ E-commerce (<https://homkhajorn.dusit.ac.th>) และ (2) พัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ของผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนผ่าน Facebook โดยการดำเนินงานผ่าน Facebook หอมขจรฟาร์ม (Homkhajorn Farm) ซึ่งเป็นช่องทาง

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๕

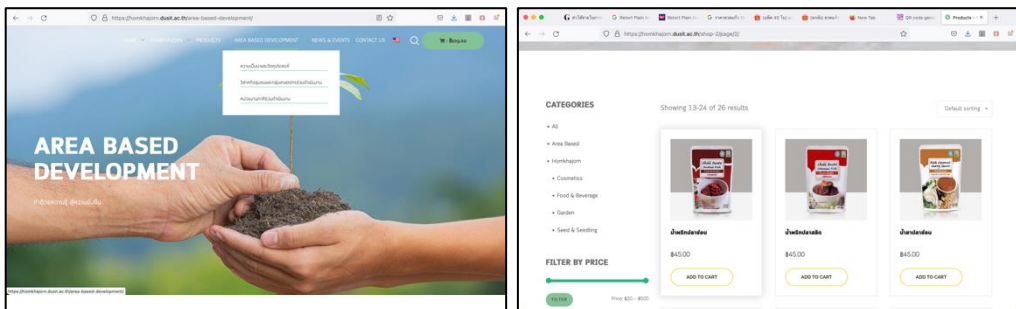
Volume 16 Number 2 (July-December) 2022

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

การตลาด และการประชาสัมพันธ์ของโครงการเมืองต้นแบบเกษตรปลอดภัยอัจฉริยะ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นการสร้างช่องทางการตลาดเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์จากผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัยทั้งในและต่างประเทศ

ภาพที่ 3 Website หอมขจรฟาร์ม
(ที่มา: <https://homkhajorn.dusit.ac.th>)

ภาพที่ 4 ช่องทางการตลาดออนไลน์ ผ่าน Facebook
(ที่มา: <https://homkhajorn.dusit.ac.th>)

ขั้นตอนที่ 4 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนภายหลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนภายหลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี ใช้

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๕

Volume 16 Number 2 (July-December) 2022

แนวทางการติดตามแบบเสริมพลัง (Empowerment Evaluation) (Schnoes, Murphy-Berman, & Chambers, 2000; Wandersman, Alia, Cook, & Ramaswamy, 2015) ในการให้คำปรึกษา และหนุนเสริมการดำเนินงานให้เป็นไปตามผลลัพธ์ที่กำหนด รวมถึงการลงพื้นที่เพื่อติดตามการใช้ความรู้ การติดตามตามเอกสารรายงานความก้าวหน้า การติดตามอย่างไม่เป็นทางการตามสื่อ Social Media ต่าง ๆ และการประเมินผลความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละผลิตภัณฑ์ รวมทั้งติดตามข้อมูลตัวชี้วัดผลผลิต และผลลัพธ์ตลอดการดำเนินงานโครงการ ดังนี้ (1) ติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ของวิสาหกิจชุมชนแต่ละแห่งเพื่อให้วิสาหกิจชุมชนได้มีผลิตภัณฑ์ของตนเอง ในลักษณะของการให้คำปรึกษาในหาจัดหาวัตถุดิบ การกำหนดมาตรฐานในการผลิต การตรวจสอบคุณภาพของผลผลิต รวมถึงการพัฒนาทักษะในการผลิต (2) ติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการกำหนดข้อมูลที่เป็นในฉลาก (3) ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการตลาดของผลิตภัณฑ์ ผ่านการวิเคราะห์ Brand Health Check (4) ติดตามความก้าวหน้าในการจัดจำหน่ายทั้งในช่องทางปกติของวิสาหกิจชุมชน การจัดจำหน่ายผ่าน Website ที่มีช่องทางการตลาดในลักษณะของ E-commerce (<https://homkhajorn.dusit.ac.th>) ผ่าน Facebook หอมขจรฟาร์ม (Homkhajorn Farm) และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นผ่านงานนิทรรศการออนไลน์(<http://www.homkhajorn-abd.com>) และ (5) วิเคราะห์ความสามารถของวิสาหกิจชุมชนใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการผลิต ด้านความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่ง ด้านช่องทางการตลาด ด้านความสามารถในการสร้างรายได้ และด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ได้แก่ ผลิตภัณฑ์แปรรูปด้านอาหาร และเครื่องสำอางทั้ง 10 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ น้ำพริกปลาช่อน น้ำพริกปลาสด น้ำยาปลาช่อน ขอสกัดโท น้ำว่านหางจระเข้ใบเตย พืชผลไม้สมุนไพร ผงโรยข้าวรอกุ้งผัดพริกขิง ข้าวเกรียบเห็ดสมุนไพร โลชั่นบำรุงผิวขมิ้นชันและว่านหางจระเข้ และแอลกอฮอล์เจลมะเขือเทศเชอร์รี่ ทองพันชั่ง และว่านหางจระเข้ สามารถเพิ่มรายได้วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี โดยสามารถประมาณรายได้เพิ่มจากผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ประมาณ 531,600 บาทต่อปี และโดยจะสามารถเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งสิ้น 312 คน ประมาณ 1,703.85 บาทต่อคนต่อปี

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

ตารางที่ 2 ประมาณมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรปลอดภัยจากนวัตกรรมในโครงการได้ ดังนี้

นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ แปรรูป	กำไรต่อหน่วย (บาท)	ร้อยละ ของกำไร	ประมาณการรายได้ (บาทต่อปี)
น้ำพริกปลาช่อน	28.75	44.23	65,520
น้ำพริกปลาสด	27.58	42.43	59,280
น้ำยาปลาช่อน	17.35	26.69	46,800
ซอสผัดไทย	32.64	50.22	42,900
น้ำวุ้นหางจระเข้ใบเตย	9.90	39.62	46,200
พันธุ์ผลไม้สมุนไพร	0.43	1.72	48,600
ผงโรยข้าวรสกุ้งผัดพริกขิง	5.32	21.30	55,500
ข้าวเกรียบสมุนไพร	18.16	51.88	60,480
โลชั่นบำรุงผิวเข้มข้น และวุ้นหางจระเข้	34.16	38.38	53,400
แอลกอฮอล์เจล มะเขือเทศเชอร์รี่ ทองพันชั่ง และวุ้นหางจระเข้	20.07	40.96	52,920

สรุปและอภิปรายผล

การพัฒนางานองค์ความรู้ นวัตกรรม และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรับสมัครและคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมโครงการ ได้กลุ่มจำนวน 11 แห่ง จาก 5 อำเภอ ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอสามชูก อำเภอสองพี่น้อง อำเภอบางปลา ม้า และอำเภออู่ทอง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนางานองค์ความรู้เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ จำนวน 10 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ (1) น้ำพริกปลาช่อน (2) น้ำพริกปลาสด (3) น้ำยาปลาช่อน (4) ซอสผัดไทย (5) น้ำวุ้นหางจระเข้ใบเตย (6) พันธุ์ผลไม้สมุนไพร (7) ผงโรยข้าวรสกุ้งผัดพริกขิง (8) ข้าวเกรียบสมุนไพร (9) โลชั่นบำรุงผิวเข้มข้นและวุ้นหางจระเข้ และ (10) แอลกอฮอล์เจลมะเขือเทศเชอร์รี่ ทองพันชั่ง และวุ้นหางจระเข้

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๕

Volume 16 Number 2 (July-December) 2022

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์ ผ่านช่องทางออนไลน์ ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) Website หอมขจรฟาร์ม ในลักษณะ E-commerce และ (2) Facebook หอมขจรฟาร์ม

ขั้นตอนที่ 4 การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โดยพบว่าจากการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาได้ดังกล่าว สามารถประมาณรายได้เพิ่มจากผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ประมาณ 531,600 บาทต่อปี และสามารถเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ประมาณ 1,703.85 บาทต่อคนต่อปี

ตารางที่ 3 ประมาณการรายได้ของวิสาหกิจชุมชน จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์แปรรูป	วิสาหกิจชุมชน	ประมาณการรายได้ (บาทต่อปี)
น้ำพริกปลาช่อน	วิสาหกิจชุมชนโคกครามพัฒนา อ.บางปลาม้า และ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตร เมืองเหนือบางปลาม้า อ.บางปลาม้า	65,520
น้ำพริกปลาสด	วิสาหกิจชุมชนตำบลสระแก้ว อ.เมืองสุพรรณบุรี	59,280
น้ำยาปลาช่อน	กลุ่มสร้างสรรค์ปั้นสุข อ.สองพี่น้อง	46,800
ซอสผัดไทย	กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกร หมู่ที่ 3 ตำบลพิหารแดง อ.อุทัย	42,900
น้ำวุ้นทางจระเข้ใบเตย	กลุ่มเกษตรปลอดสารโคกโคเฒ่า อ.เมืองสุพรรณบุรี	46,200
พืชน้ำมันสมุนไพร	กลุ่มโรงสีชุมชน ต.โคกโคเฒ่า อ.เมืองสุพรรณบุรี	48,600
ผงโรยข้าวรสกุ้งผัดพริกขิง	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาว อ.สามชุก	55,500
ข้าวเกรียบสมุนไพร	กลุ่มส่งเสริมอาชีพบ้านวังกุ่มพัฒนา อ.เมืองสุพรรณบุรี	60,480

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๕

Volume 16 Number 2 (July-December) 2022

ผลิตภัณฑ์แปรรูป	วิสาหกิจชุมชน	ประมาณการรายได้ (บาทต่อปี)
โลชั่นบำรุงผิวขมิ้นชัน และ ว่านหางจระเข้	วิสาหกิจชุมชนแอลอีสิบสาม อ.อุททอง	53,400
แอลกอฮอล์เจล มะเขือเทศเชอร์รี่ ทองพันชั่ง และว่านหางจระเข้	วิสาหกิจชุมชนสวนกล้วยอุททอง อ.อุททอง	52,920

ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวโพดคั่วที่ได้นำผลการวิจัยถ่ายทอดสู่กลุ่มเกษตรกรให้มีการสร้างอาชีพใหม่หรืออาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป ด้วยการอบรมเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านปรีอวาย จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเกษตรกรมีความพึงพอใจการฝึกอบรมอยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้ เกษตรกรที่เข้าอบรมบางรายสามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการผลิตข้าวโพดคั่วจำหน่ายในท้องที่ด้วย (Sichomphon, et al., 2014) และยังสอดคล้องกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการบริหารจัดการการผลิตขนมกงสุ่มชุมชนที่ได้ศึกษาการถ่ายทอดเทคโนโลยีในด้านการผลิตขนมกง การบริหารจัดการ และออกแบบผลิตภัณฑ์ให้กับชุมชนและผู้สนใจ พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้คะแนนสูงที่สุดในประเด็นที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ รองลงมาคือสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน (Poodang & Permsiri, 2020)

และสอดคล้องกับการพัฒนาเครื่องสำอางสมุนไพรจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและพืชเศรษฐกิจดั้งเดิมสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้จากงานวิจัยสู่วิสาหกิจชุมชน หรือกลุ่มเกษตรกรนักเรียน รวมทั้งประชาชนทั่วไป เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยถ่ายทอดองค์ความรู้จากงานวิจัย 6 เรื่อง ได้แก่ (1) การประยุกต์ใช้น้ำมันรำข้าวและสารสกัดรำข้าวหอมมะลิแดงในเครื่องสำอางสำหรับผิวหน้า (2) การสร้างตำรับผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องสำอางเพื่อสุขภาพจากสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรีและข้าวไรซ์เบอร์รี่จังหวัดสุรินทร์ (3) การประยุกต์ใช้แว็กซ์จากน้ำมันรำข้าวหอมมะลิและสารสกัดจากดอกมะลิในผลิตภัณฑ์สปาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน (4) การพัฒนาเครื่องสำอางบำรุงผิวจากสารสกัดจากลูกหม่อน (5) การพัฒนาเครื่องสำอางต้านเชื้อก่อสิว จากสมุนไพรพื้นบ้าน กรณีศึกษา มังคุด ขมิ้น และบัวบก และ (6) การพัฒนาเครื่องสำอางจากน้ำมันดอกทานตะวัน เพื่อสนับสนุนการสร้างอาชีพให้แก่วิสาหกิจชุมชนบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ให้แก่ 11 กลุ่ม ผ่าน 5 กิจกรรม ได้ผลสำเร็จคือ มี 4 กลุ่มที่ได้รับอนุญาตให้เป็นสถานที่ผลิตเครื่องสำอาง มีเครื่องสำอางที่ได้รับการจด

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

แจ้งจากองค์การอาหารและยา จำนวน 6 ผลิตภัณฑ์ โดยทั้ง 6 ผลิตภัณฑ์สามารถทำรายได้ให้แก่วิสาหกิจชุมชนได้จนถึงปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อให้ได้มาตรฐานก่อนที่จะมีการนำออกจำหน่าย เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคและเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน
2. ควรมีการพัฒนาทักษะในการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ให้แก่วิสาหกิจชุมชนเพื่อให้สามารถบริหารจัดการด้วยตนเองได้
3. วิสาหกิจชุมชนควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีอัตลักษณ์และจุดเด่นเพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้บริโภคเพิ่มขึ้น ด้วยการเลือกใช้วัตถุดิบที่หาได้ง่ายในพื้นที่เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีต้นทุนต่ำและสามารถบอกถึงอัตลักษณ์และจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ในพื้นที่
4. กลุ่มเกษตรกรชุมชนและวิสาหกิจชุมชนที่มีพืชสมุนไพรที่ปลูกในท้องถิ่นแต่ยังไม่มียอดความรู้และเครื่องมือในการสกัดพืชให้ได้มาตรฐานและยังไม่มีสถานที่ผลิตเครื่องสำอางที่ถูกต้องตามกฎหมายควรนำพืชสมุนไพรสดส่งมาสกัดและตรวจวิเคราะห์ค่าคุณภาพทางกายภาพ ทางเคมีและทางจุลชีววิทยา รวมทั้งปริมาณโลหะหนัก เพื่อจัดทำรายงานของวัตถุดิบกับทางหลักสูตรวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
5. กลุ่มเกษตรกรชุมชนและวิสาหกิจชุมชนที่ยังไม่มีความพร้อมของสถานที่ผลิตที่ถูกต้องตามกฎหมายสามารถนำสูตรต้นแบบมาสั่งผลิตกับห้องปฏิบัติการผลิตเครื่องสำอาง (GMP) และห้องปฏิบัติการแปรรูปอาหาร มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรีได้
6. การดำเนินงานเพื่อขยายผลควรมีการดำเนินงานในลักษณะ Triple Helix Networking ในการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาคเอกชนและประชาสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาจังหวัดในองค์กรรวม

References

Agriculture and Cooperatives Database and Information Working Group for Suphanburi. (2020). *Basic information and information on agriculture and cooperatives in Suphanburi Province 2020*. Suphanburi: Suphanburi Provincial Office (In Thai).

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๕

Volume 16 Number 2 (July-December) 2022

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

- Arunkumar, S. , & Muthuselvam, M. (2009) . Analysis of phytochemical constituents and antimicrobial activities of Aloe vera L. against clinical pathogens. *World Journal of Agricultural Sciences*, 5(5), 572-576.
- Boohuad, N., Rungruang, R., Rattanathavorn, W., Linitda, T., & Youdee, P. (2020). *Development of formulations for sun protection and skin lightening cosmetics based on functional active ingredients*. Bangkok: Suan Dusit University (In Thai).
- Community Enterprise Promotion Division. (2020) . *Community Enterprise Information System*. Retrieved from <https://smce.doae.go.th> (In Thai)
- Kaewkhankrai, T. (2017) . Survive The Economic Crisis by Implementing Community Enterprise. *Academic Journal of Buriram Rajabhat University*, 9(2), 33-50 (In Thai).
- Mulik, M., & Phale, M. (2009). Extraction, purification and identification of aloe gel from Aloe vera (Aloe barbadensis Miller). *J Nat Prod*, 5(3), 111-115.
- Panichakul, T. , Boohuad, N. , Chantree, K. , Kuljanabhagavad, T. , Patumasut, P. , Rungruang, R. , & Onvimol, N. (2017). Antibacterial Activity of Rhinacanthus nasutus (L.) Kurz Extract Against Bacteria with Dermatologic Relevance. *Journal of Food Health and Bioenvironmental Science*, 10(3), 17-32 (In Thai).
- Poodang, T. , & Permsiri, W. (2020) . Technology transfer, production and management Kanom Gong production to the community. *Journal of Educational Studies*, 14(1), 9-16 (In Thai).
- Schnoes, C. J., Murphy-Berman, V., & Chambers, J. M. (2000). Empowerment evaluation applied: Experiences, analysis, and recommendations from a case study. *American Journal of Evaluation*, 21(1), 53-64.
- Sichomphon, S., Pothisoong, T., Piyapanthawanon, S., Boonsri, N., Nilpayak, T., Sichomphon, K., & APanitnok, K. (2014) . Transfer of production and processing technology of popcorn. *Proceedings of 52nd Kasetsart University Annual Conference: Plants*. (313-320). Bangkok: The Thailand Research Fund (In Thai).
- Strategic and Information Work Group for Provincial Development. Suphan Buri Provincial Office. (2021). *Briefing of Suphan Buri Province 2020*. Suphan Buri: Suphan Buri Provincial Office (In Thai).

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๕

Volume 16 Number 2 (July-December) 2022

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

Suphanburi Provincial Office. (2021). *Suphanburi Province Development Plan*. Suphanburi:
Suphanburi Provincial Office (In Thai).

Wandersman, A., Alia, K. A., Cook, B., & Ramaswamy, R. (2015). Integrating empowerment
evaluation and quality improvement to achieve healthcare improvement outcomes.
BMJ Qual Saf, 24(10), 645-652.

ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๕

Volume 16 Number 2 (July-December) 2022